

alzheimer
nederland

Als thuiswonen niet meer gaat

Verhuizen naar een verpleeghuis

Inhoud

	pagina
1. Als de zorg thuis te zwaar wordt	3
2. Een geschikt verpleeghuis vinden	5
3. Zaken regelen voor de verhuizing	7
4. De verhuizing	10
5. Allemaal wennen na de verhuizing	11
6. Alzheimer Nederland is er voor jou	14
7. Onze brochures bestellen	15

Colofon

Deze brochure is een uitgave van Alzheimer Nederland. De informatie is met de grootst mogelijke zorg samengesteld met hulp van mantelzorgers, mensen met dementie en professionals. We zijn ze daarvoor zeer dankbaar. Aan de informatie in deze brochure kun je geen rechten ontleen.

Redactie: Alzheimer Nederland | dementie.nl **Vormgeving:** Michelangela, Utrecht **Fotografie:** Janita Sassen, Jan Peter Fiering
Drukwerk: Libertas Pascal, Utrecht

© 2025 Alzheimer Nederland

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming en met duidelijke vermelding van de bron van herkomst.

I. Als de zorg thuis te zwaar wordt

De zorg voor iemand met dementie neemt toe als de ziekte erger wordt. Verzorging thuis is dan niet meer altijd de beste keuze. Verhuizen naar een verpleeghuis kan een goede oplossing zijn. Als je naaste 24 uur per dag zorg en begeleiding nodig heeft, kan een verpleeghuis dat bieden.

Hoe bereid je je voor op de verhuizing van je naaste? In deze brochure lees je hoe dit proces meestal verloopt en wat je daarvoor moet regelen. Waar kun je op letten bij de keuze voor een verpleeghuis? En wat staat je na de verhuizing te wachten?

Er verandert veel

Verhuizen naar een verpleeghuis is heftig. Niet alleen voor de persoon met dementie, maar ook voor zijn of haar partner, familie en vrienden. Er verandert veel voor jullie. Hoe help je je naaste wennen aan de nieuwe omgeving? En wat betekent de verhuizing voor jou? Deze brochure geeft antwoord op die vragen.

**Verhuizen naar een verpleeghuis is heftig,
ook voor naasten.**

Het beste voor je naaste

Besluiten met of voor je naaste om naar een verpleeghuis te verhuizen is een heel moeilijke beslissing. De eigen omgeving loslaten is namelijk moeilijk voor mensen met dementie. Maar in het verpleeghuis kan je naaste de zorg krijgen die thuis niet meer mogelijk is. Het is ook goed om te bedenken dat mensen met dementie in het verpleeghuis na verloop van tijd hun draai vinden en het nog goed kunnen hebben. En het prettig vinden anderen om zich heen te hebben.

Misschien vind je het lastig om te bepalen wanneer de stap naar het verpleeghuis nodig wordt. Herken je een of meer van de situaties hieronder? Dan is verhuizen naar een verpleeghuis misschien een goede keuze.

- Je naaste verdwaalt regelmatig in de omgeving.
- Je naaste is 's nachts vaak wakker of gaat 's nachts het huis uit.
- Je naaste zorgt niet meer voor zichzelf en kan moeilijk zorg van anderen accepteren.
- Je naaste is snel boos, bang of verdrietig. Of ziet of hoort regelmatig dingen die er niet zijn.
- Je naaste kan thuis niet meer veilig wonen. Hij of zij laat bijvoorbeeld de voordeur open of gaspitten aan staan.
- Je naaste ziet weinig mensen of komt nauwelijks meer de deur uit.
- Relaties komen onder druk te staan, omdat naasten te veel zorg op zich moeten nemen.
- De gezondheid van naasten wordt slechter door de zorg.

Soms beter dan thuis

Veel mensen met dementie gaan naar dagbesteding buiten de deur. Als dat goed bevalt, is de kans groot dat een verpleeghuis hem of haar ook goed doet. Jullie casemanager kan helpen de beslissing te nemen.

Mensen met dementie wennen na verloop van tijd vaak aan hun nieuwe omgeving.

2. Een geschikt verpleeghuis vinden

Welk huis kies je? Begin met het maken van een lijstje. Zet de voor- en nadelen van verschillende manieren van wonen voor je naaste op een rij. Er zijn grote verpleeghuizen, waar meer dan honderd mensen wonen. In kleinere huizen delen zeven of acht bewoners een huiskamer en keuken. Grotere verpleeghuizen hebben ook steeds vaker zo'n indeling. Daarnaast zijn er particuliere verpleeghuizen.

Samen kijken en koffiedrinken

Heb je enkele huizen gevonden die geschikt lijken? Neem je naaste dan mee om een kijkje te nemen. Ga bijvoorbeeld in verschillende huizen een paar keer koffiedrinken. Jullie kunnen dan letten op hoe het eraan toegaat en of je naaste zich prettig voelt. Hoe is de sfeer? Is het gezellig, rustig of lawaaiig, hoe zien de ruimten eruit? Hoe gaan de mensen met elkaar om?

Kennis van zaken

De zorg voor mensen met dementie vraagt om bijzondere kennis en kunde van de medewerkers. Kijk dus niet alleen naar het gebouw, maar ook naar de kwaliteiten van de medewerkers. Is er veel aandacht voor opleiding? Hebben ze speciale experts? Zijn er een arts en een psycholoog aan het huis verbonden? Is er een dag- en weekprogramma? Werken er veel vrijwilligers? Hebben de medewerkers het naar hun zin? Hebben ze voldoende tijd voor hun werk en ook voor overleg?

TIP

Dagbesteding

Sommige verpleeghuizen bieden dagbesteding aan mensen die nog thuis wonen. Je naaste kan dan alvast wennen aan de mensen en de omgeving. Dat kan de stap om te verhuizen kleiner maken.

Kijk voor meer tips voor het kiezen van een verpleeghuis op dementie.nl/brochure-verhuizen

3. Zaken regelen voor de verhuizing

Voor verhuizing naar een verpleeghuis heb je een indicatie nodig vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). Dit vraag je online aan bij het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Je kunt de casemanager vragen je daarbij te helpen. Het CIZ bepaalt welke indicatie je naaste nodig heeft. Met deze indicatie mag je naaste naar een verpleeghuis verhuizen. Dat krijg je binnen zes weken naar de aanvraag te horen. Je kunt je naaste dan aanmelden bij het huis van jullie keuze. Veel verpleeghuizen hebben een wachtlijst. Schrijf je naaste daarom alvast in bij het gekozen verpleeghuis, zodat hij of zij op de wachtlijst staat.

Vertel het je naaste

Het is belangrijk om zo duidelijk mogelijk uit te leggen wat er gaat gebeuren. Dan is het straks misschien wat minder vreemd. Hoelang van tevoren je dit doet, kun je zelf het beste inschatten. Wordt je naaste boos of verdrietig? Zeg dan dat je graag had gewild dat het anders kon, en dat je het ook niet makkelijk vindt.

Schrijf je naaste alvast in, want er is een wachtlijst.

Hoe bereid je de verhuizing voor?

Een medewerker van het verpleeghuis waar je naaste is aangemeld, nodigt je uit voor een gesprek. Schrijf alvast de dagelijkse gewoonten en activiteiten van je naaste op. Dat helpt straks bij het maken van een zorgplan. Daarin staat wat je naaste belangrijk vindt, welke hulp nodig is en hoe de familie kan helpen.

Wat als je naaste niet wil verhuizen?

Veel verpleeghuizen vragen om een Artikel 21 verklaring voor verhuizing. Deze verklaring wordt aangevraagd als verhuizing binnen afzienbare tijd plaats vindt. De casemanager kan helpen bij de aanvraag hiervan. Een medewerker van het CIZ moet aan je naaste vragen of hij of zij naar een verpleeghuis wil verhuizen. Als hij of zij dat niet wil, dan zijn er twee mogelijkheden:

- 1 Je naaste geeft een reden die niet klopt, bijvoorbeeld dat hij of zij zichzelf nog helemaal kan redden. Of je naaste begrijpt volgens het CIZ niet waar hij of zij 'nee' tegen zegt. Toont je naaste geen duidelijk verzet maar ook geen bereidheid, wordt een Artikel 21 verklaring afgegeven en mag je naaste verhuizen naar het verpleeghuis.
- 2 Je naaste zegt heel beslist niet te willen verhuizen en er is duidelijk verzet. Dan wordt aan de rechter gevraagd of er redenen zijn voor een gedwongen verhuizen (dit heet een rechtelijke machtiging, RM). Vraag je casemanager om bij een RM procedure te ondersteunen.

Wet zorg en dwang

Deze wet bepaalt of mensen zorg mogen krijgen waarvoor ze geen duidelijke toestemming hebben gegeven. Of zorg waartegen ze zich verzetten. Soms is meer of andere zorg nodig dan in het zorgplan staat. Volgens de Wzd mag dat alleen om 'ernstig nadeel' te voorkomen. Bijvoorbeeld omdat je naaste niet meer goed voor zichzelf kan zorgen. Of omdat hij/zij een gevaar is voor zichzelf of de omgeving. Lees er meer over op dementie.nl/wzd

Lees meer op dementie.nl/brochure-verhuizen

Wat kost het?

De Wet langdurige zorg (Wlz) betaalt het grootste deel van de kosten voor wonen en zorg in een verpleeghuis. Je naaste moet ook een eigen bijdrage betalen. De hoogte van dat bedrag hangt af van het inkomen van twee jaar geleden. Een partner en kinderen die thuis blijven wonen, tellen ook mee. Op www.hetcak.nl kun je berekenen wat je naaste ongeveer moet betalen. Daarnaast kan het verpleeghuis een bijdrage vragen voor bijvoorbeeld uitstapjes en het wassen van kleding.

Andere financiële gevolgen

Een partner of huisgenoot die in de woning blijft wonen, moet meerdere organisaties laten weten dat de ander is verhuisd. Belangrijk zijn:

- **Belastingdienst**
Als je naaste in een verpleeghuis woont, kan de Belastingdienst jou indelen in een andere loonbelastinggroep. In sommige regio's kun je zelf kiezen voor 'duurzaam gescheiden levend' of 'ongehuwd'. Ga dan na wat voor jou voordeliger is.
- **Gemeente, waterschap en energiebedrijf**
Als je alleen woont, betaal je minder gemeentelijke belasting. Je gebruikt meestal ook minder energie en water.
- Je naaste heeft waarschijnlijk geen **aanvullende ziekte-kostenverzekering** meer nodig. Verpleeghuizen zijn namelijk verantwoordelijk voor zorg zoals fysiotherapie en de tandarts.

TIP

Op www.hetcak.nl kun je berekenen wat wonen in een verpleeghuis ongeveer kost.

4. De verhuizing

Dan is het zover: je krijgt bericht dat er plaats is in het verpleeghuis. Een veilig gevoel staat voorop bij het inrichten van de nieuwe kamer. Het helpt als hij of zij bekende dingen ziet, zoals foto's, een favoriete stoel of schilderij. Ga samen eerst het nieuwe huis eens rustig ontdekken. Let erop dat je naaste niet te veel nieuwe indrukken krijgt in één dag.

| Afleiding is beter dan telkens opnieuw uitleggen.

Tot rust komen

De eerste periode na de verhuizing is misschien moeilijk voor je naaste. De omgeving is nieuw, er zijn veel nieuwe gezichten. Misschien accepteert hij of zij de situatie snel, maar je naaste kan ook boos blijven of in de war. Misschien wil hij of zij met je mee naar huis als je op bezoek bent. Afleiding en geruststellen werken dan beter dan telkens opnieuw uitleggen waarom dat niet kan.

Weet dat de meeste mensen na een paar weken of maanden tot rust komen. Ze merken dat het oké is als ze wel eens in de war zijn, of iets niet meer weten. Dat men hen accepteert zoals ze zijn. Zo wordt hun nieuwe omgeving steeds meer eigen.

TIP

Houd het aantal nieuwe indrukken op één dag beperkt.

Meer tips voor het helpen van je naaste vind je op dementie.nl/brochure-verhuizen

5. Allemaal wennen na de verhuizing

Wennen aan je nieuwe rol

De verhuizing van je naaste is een heftige verandering. Het kost tijd om je draai weer te vinden. Eerder was je vooral verzorger van je naaste. Nu kun je een groot deel van die taak overlaten aan de medewerkers van het verpleeghuis. Geef jezelf de tijd. Uiteindelijk raak je gewend aan je nieuwe rol. De verhuizing kan allerlei emoties oproepen, zoals verdriet of een schuldgevoel. Dat zijn begrijpelijke reacties die horen bij het proces van verwerken en accepteren. Spreek erover met mensen in je eigen omgeving, met lotgenoten of bijvoorbeeld je huisarts. Dat maakt het gemakkelijker dicht bij je naaste in het verpleeghuis te blijven.

Bezoekagenda bijhouden

Je naaste vergeet je bezoek misschien weer snel. Maar het is voor hem of haar heel belangrijk contact te houden met de mensen die dierbaar zijn. Houd een agenda bij waarin je opschrijft wie wanneer op bezoek komt. Zeg duidelijk wanneer je weer terugkomt als je naar huis gaat. Schrijf dit op en vraag of de verzorging je naaste telkens van tevoren vertelt wie op bezoek komt.

TIP

Vertel duidelijk wanneer je terugkomt en schrijf dit op.

Het leven gaat door

Laat merken dat je naaste niet vergeten wordt. Veel belangrijke en leuke dingen in het leven gaan gewoon door, ook na de verhuizing. Vertel je naaste wat er in de familie of vriendenkring gebeurt. Ga er samen heen, als het kan. Vraag mensen op bezoek te gaan en een eigen rol of activiteit voor hun rekening te nemen.

Doe samen leuke dingen, zoals wandelen, samen eten en drinken, muziek luisteren of bij anderen op bezoek gaan. Gewoon bij elkaar zitten en de krant lezen of tv kijken kan ook prettig zijn. Neem (klein)kinderen mee als ze dat willen. Heeft je naaste een huisdier? Overleg met de verzorging of de hond of kat ook mee mag komen.

Tips voor activiteiten met je naaste vind je op dementie.nl/brochure-verhuizen

Doe samen iets leuks, zoals wandelen, samen eten en drinken of muziek luisteren.

6. Alzheimer Nederland is er voor jou

- Maakt onderzoek mogelijk naar preventie, behandeling en genezing van dementie en een beter leven met dementie.
- Zorgt voor ondersteuning van mensen met dementie en hun mantelzorgers met hulp en advies.
- Komt landelijk en lokaal op voor de belangen van mensen met dementie en mantelzorgers, in de zorg en politiek.
- Werkt actief aan een dementievriendelijke samenleving.
- Geeft voorlichting en informatie over dementie.

We geven je graag hulp en advies via:

- **Dementie.nl**
Hier vind je handige tips en informatie over het omgaan met dementie en kom je in contact met lotgenoten en experts.
- **DementieLijn**
0800 5088. Voor gratis deskundig advies over (omgaan met) dementie.
- **Alzheimer Cafés en Trefpunten**
Bezoek onze Alzheimer Cafés of andere activiteiten in de buurt voor lotgenotencontact, informatie en advies.

Wat wij nog meer bieden:

- Een (online) gespreksgroep op **dementie.nl/online-bijeenkomsten**.
- Trainingen hoe je je buurt dementievriendelijk maakt **samendementievriendelijk.nl**.
- Gratis brochures over omgaan met dementie via **alzheimer-nederland.nl/brochures**.
- Maandelijkse e-mail nieuwsbrief vol informatie en tips.
- Een aanbod van alle activiteiten en ontmoetingsplekken in jouw regio vind je op **alzheimer-nederland.nl/regios**.

7. Onze brochures bestellen

Alzheimer Nederland heeft nog meer brochures. Bijvoorbeeld over leven met de diagnose dementie en onderwerpen zoals 'Als thuiswonen niet meer gaat'. Je kunt onze brochures gratis bestellen. Natuurlijk is een vrijblijvende gift erg welkom! Ga hiervoor naar **alzheimer-nederland.nl/donatie**

Bestellen kan via
alzheimer-nederland.nl/brochures

Heb je geen internet?
Bel dan 033 – 303 25 02.

Steun Alzheimer Nederland

Wil je ons steunen? Dat kan op een manier die bij je past:

- Als vrijwilliger bij een van onze afdelingen in het land.
- Als collectant of door een actie te organiseren.
- Door het delen van jouw kennis en ervaring. Bijvoorbeeld in een verhaal op **dementie.nl**, met een gedicht, in een gespreksgroep of via ons online panel.
- Met een gift of als vaste donateur. Iedere gift is welkom op NL13 INGB 0000 00 2502 ten name van Alzheimer Nederland of via **alzheimer-nederland.nl/donatie**
Alvast enorm bedankt!

Een beter leven met dementie en een toekomst zonder dementie.

Daar zorgen wij voor.

Heb je vragen of wil je meer weten?
We helpen je graag verder.

dementie.nl
samendementievriendelijk.nl

Bel de DementieLijn via 0800 5088

Voor gratis deskundig advies over (omgaan met) dementie.

Alzheimer Nederland

Stationsplein 121, Amersfoort
Postbus 2077
3800 CB Amersfoort
033 303 25 02

info@alzheimer-nederland.nl
alzheimer-nederland.nl

2025

